

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžo/135/2015
Identifikačné číslo spisu: 3013200833
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3013200833.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a z členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Jozefa Hargaša v právnej veci navrhovateľky: A. X., narodená XX. B. XXXX, bytom v Z., zastúpená: K. X., narodený XX. B. XXXX, bytom v Z., proti odporcovi: Okresný úrad Prievidza, Pozemkový a lesný odbor, so sídlom v Prievidzi, Mariánska 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu z 19. septembra 2013, č. OPU-458-2013/3400/1002-C, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 12. januára 2015, č.k. 26Sp/18/2013-21, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 12. januára 2015, č.k. 26Sp/18/2013-21, m e n í t a k, že rozhodnutie odporcu z 19. septembra 2013, č. OPU-458-2013/3400/1002-C, z r u š u j e a v r a c i a vec odporcovi na ďalšie konanie.

Účastníkom konania náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.
Rozhodnutie krajského súdu

Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 12. januára 2015, č.k. 26Sp/18/2013-21 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ a „rozhodnutie krajského súdu“) potvrdil rozhodnutie odporcu z 19. septembra 2013, č. OPU-458-2013/3400/1002-C (ďalej len „rozhodnutie odporcu“), ktorým Obvodný pozemkový úrad v Prievidzi rozhodol, že navrhovateľka nespĺňa podmienky ustanovené v § 3 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov na vrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemky v katastrálnom území Z. parcela č. 1147/1, roľa vo výmere 198 m², parcela č. 1148/1, roľa vo výmere 124 m², parcela č. 1149/1, roľa vo výmere 1074 m², parcela č. 1146, roľa vo výmere 633 m², všetky zapísané v PKV, č. 554 k.ú. Z. a ďalej parcela č. 1038/1, roľa vo výmere 126 m², parcela č. 1139, roľa vo výmere 590 m², obidve zapísané v PKV č. 1065, k.ú. Z., ktoré boli vyvlastnené rozhodnutím č.

Výst. 1968/76-570 zo 16. júla 1976 (VZ 27/77) a parcela č. 1138/1, roľa vo výmere 528 m², zapísaná v PKV č. 1065, k.ú. Z., parcela č. 1147/1, roľa vo výmere 546 m², zapísaná v PKV č. 554, parcela č. 1148/1, roľa vo výmere 1138 m², zapísaná v PKV č. 554, ktoré boli vyvlastnené rozhodnutím č. Výst. 2751/74-859 z 22. augusta 1974 (VZ 372/74) z dôvodu, že parcely neboli odňaté postupom podľa § 3 zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, a že navrhovateľka nespĺňa podmienky zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom ani na nehnuteľnosti, ktoré boli v doložených PKV č. 1065 a č. 558 pred rozhodujúcim obdobím zapísané na vlastníka U. A. a neskôr prešli (alebo len ich časti) do vlastníctva štátu, dôvodom je skutočnosť, že U. A. v čase odňatia tieto nehnuteľnosti už nevlastnil. Krajský súd navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd poukázal na ustanovenia § 2 ods. 1 a ods. 2, § 3 ods. 1 písm. l/ a písm. m/ a § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov a § 6 ods. 1 vyhlášky Ministerstva financií č. 72/1964 Zb. o odplatnom nadobúdaní vecí socialistickými organizáciami od občanov a súkromných právnických osôb a skonštatoval, že v zmysle ustanovenia § 250i Občianskeho súdneho poriadku vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového stavu zisteného odporcom. Pokiaľ ide o navrhovateľkou v odvolaní popierané reálne vyplatenie náhrady pôvodným vlastníkom, v tejto súvislosti krajský súd poukázal na zistenie odporcu vychádzajúce z vyjadrenia Slovenskej sporiteľne, z ktorého vyplýva všeobecný postup uvedenej banky, ktorá archivovala doklady za vyvlastňovacie náhrady po dobu 10 rokov a po tejto dobe doklady skartovala. Preto ani v danej veci nie je možné očakávať, že je v silách odporcu zabezpečiť doklad o vyplatení vyvlastňovacej náhrady pôvodným vlastníkom. Napriek tomu, že priamy dôkaz o vyplatení jednotlivým vlastníkom cestou Štátnej sporiteľne nebol predložený, úsudok o tom, že náhrada bola pôvodným vlastníkom vyplatená, si odporca urobil správne z celkového priebehu vyvlastňovacieho konania na základe obsahu zachovaných dokumentov.

Ďalej krajský súd uviedol, že podľa jeho názoru, napriek vyvlastneniu (čo bolo legálnym spôsobom odňatia vlastníctva), sa s pôvodnými vlastními v jednotlivých prípadoch od počiatku jednalo korektne a vychádzalo sa im v ústrety a ako náhrada za vyvlastnené nehnuteľnosti im boli v tom čase priznané relatívne vysoké sumy. Nemožno preto považovať za pravdepodobné, že pri stanovenej výške náhrady v prípade jej neuhradenia, by sa pôvodní vlastníci vyplatenia náhrady nedomáhali, a že v archivovanom spise by o tom nebol žiadny, hoci len nepriamy dôkaz tak, ako je to bežné pri iných archivovaných vyvlastňovacích rozhodnutiach. Za daných okolností v súlade s ustanovením § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. sa predpokladá, že náhrada vyplatená bola. Uvedené potvrdzuje podľa názoru krajského súdu i vyhláška č. 72/1964 Zb. upravujúca spôsob úhrady peňažnej odplaty vyššej ako 5000 Kčs, ktorá sa uhrádzala vždy prostredníctvom štátnej sporiteľne. Ani v prípade náhrady nižšej ako 5 000,- Kčs nie je dôvodné pochybovať, že by tieto neboli vyplatené pôvodným vlastníkom v hotovosti.

Ani vo vzťahu k druhému výroku napadnutého rozhodnutia odporcu nezistil krajský súd žiadne pochybenie a poznamenal, že pokiaľ totiž U. A. v čase odňatia nehnuteľností už tieto nehnuteľnosti nevlastnil, nemohol navrhovateľke po U. A. ňou uplatnený nárok vzniknúť.

Odporca podľa krajského súdu vykonal dostatočné dokazovanie, na základe dokazovania správne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny právny názor, a teda vo veci rozhodol správne. Odporca vo veci rozhodol v súlade so zákonom, a preto krajský súd napadnuté rozhodnutie potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Krajský súd záverom zdôraznil povinnosť všetkých orgánov štátnej moci svojou činnosťou napĺňať legitímne očakávanú predstavu jednotlivca o právnom štáte, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je právna istota. S princípom právnej istoty logicky korešponduje zásada rozhodovať v obdobných veciach rovnako. Pokiaľ ide o konkrétny prípad, predmetom súdneho prieskumu na krajskom súde (v konaní vedenom pod sp.zn. 26Sp/19/2013 - rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 08.03.2014, sp.zn. 26Sp/5/2014 - zatiaľ neprávoplatné rozhodnutie) už boli obdobné reštitučné nároky, v ktorých konaniach zastupoval navrhovateľov, rovnako ako aj v danom prípade K. X., a v ktorých konaniach sa

riešili totožné skutkové i právne otázky pre posúdenie vecí rozhodujúce so záverom, že podmienky ustanovenia § 3 zákona č. 503/2003 Z.z. splnené neboli. Nakoľko v súdnej veci je predmetom tá istá skutková i právna otázka, niet žiadneho dôvodu, aby sa krajský súd v súdnej veci odchyľil od už skôr prijatého právneho názoru.

Krajský súd rozhodol o náhrade trov konania podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že neúspešnej navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

II.

Odvolať navrhovateľky

Navrhovateľka podala riadne a včas prostredníctvom svojho zástupcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 12. januára 2015, č.k. 26Sp 18/2013-21, odvolanie (ďalej len „podané odvolanie“), v ktorom sa domáhala aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „odvolací súd“) rozhodnutie krajského súdu zrušil, prípadne vrátil k ďalšiemu konaniu.

V podanom odvolaní navrhovateľka namietala tvrdené vyplatenie náhrady za vyvlastnené pozemky ako uvádza vo svojom rozhodnutí odporca, alebo krajský súd, nakoľko správny orgán nedisponuje žiadnym dôkazom o vyplatení predmetnej náhrady. Podľa názoru navrhovateľky odporca nesprávne rozhodol, keď jej nepriznal náhradu za vyvlastnené pozemky, jeho odôvodnenie považuje za nepresvedčivé a rozhodnutie krajského súdu za nespravodlivé.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu

K podanému odvolaniu sa vyjadril odporca listom z 12. júna 2015 uviedol, že trvá na obsahu rozhodnutia odporcu a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozhodnutie krajského súdu potvrdil ako vecne správne v celom rozsahu.

Vo vyjadrení k podanému odvolaniu odporca uviedol, že zotrváva na dôvodoch, ktoré ho viedli k vydaniu rozhodnutia odporcu, a ktoré boli podrobne uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia a zotrváva tiež na obsahu stanoviska z 9. októbra 2013 č. OU-PD-PLO-2013/307-170, ktorým sa odporca vyjadroval k podanému návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporcu krajským súdom.

IV.

Právny názor odvolacieho súdu

V správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, orgánov územnej samosprávy ako i orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb ako i fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v navrhovateľkou podanom odvolaní podľa § 212 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a postupom podľa § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 250l ods. 2 Občianskeho

súdneho poriadku a s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania, keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle odvolacieho súdu (www.nsud.sk) po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, najmä s hmotnoprávnymi a procesnými administratívnymi predpismi.

V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd preskúma aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu, podľa procesných a hmotno-právných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

Odvolací súd primárne v medziach odvolania preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho súdneho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného (oznámenie žalovaného) v spojení s rozhodnutím prvoinštančného správneho orgánu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Predmetom odvolacieho konania v posudzovanej veci je rozhodnutie o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 12. januára 2015, č.k. 26Sp/18/2013-21, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu z 19. septembra 2013, č. OPU-458-2013/3400/1002-C, ktorým Obvodný pozemkový úrad v Prievidzi rozhodol, že navrhovateľka nespĺňa podmienky ustanovené v § 3 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov na vrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemky v katastrálnom území Z. parcela č. 1147/1, roľa vo výmere 198 m², parcela č. 1148/1, roľa vo výmere 124 m², parcela č. 1149/1, roľa vo výmere 1074 m², parcela č. 1146, roľa vo výmere 633 m², všetky zapísané v PKV č. 554, k.ú. Z., ďalej parcela č. 1038/1, roľa vo výmere 126 m², parcela č. 1139, roľa vo výmere 590 m², obidve zapísané v PKV č. 1065, k.ú. Z., ktoré boli vyvlastnené rozhodnutím č. Výst. 1968/76-570 zo 16. júla 1976 (VZ 27/77) a parcela č. 1138/1, roľa vo výmere 528 m², zapísaná v PKV č. 1065, k.ú. Z., parcela č. 1147/1, roľa vo výmere 546 m², zapísaná v PKV č. 554, parcela č. 1148/1, roľa vo výmere 1138 m², zapísaná v PKV č. 554, ktoré boli vyvlastnené rozhodnutím č. Výst. 2751/74-859 z 22. augusta 1974 (VZ 372/74) z dôvodu, že parcely neboli odňaté postupom podľa § 3 zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, a že navrhovateľka nespĺňa podmienky zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom ani na nehnuteľnosti, ktoré boli v doložených PKV č. 1065 a č. 558 pred rozhodujúcim obdobím zapísané na vlastníka U. A. a neskôr prešli (alebo len ich časti) do vlastníctva štátu, dôvodom je skutočnosť, že U. A. v čase odňatia tieto nehnuteľnosti už nevlastnil.

Odvolací súd poznamenáva, že zákon č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi, zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období, vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb, a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadoch straty majetku. Tzv. reštitučné zákony (aj zákon č. 503/2003 Z.z.)

však nezmiernili všetky majetkové krivdy spáchané v rokoch 1948-1989.

Vždy ostáva priestor pre úvahu, či prijatá legislatíva je tým najlepším riešením alebo či mala byť legislatívna právomoc uplatnená iným spôsobom, nakoľko rôzne nespravodlivosti z minulých období nemožno úplne napraviť nikdy. Reštitučné zákony tiež neobnovujú vlastníctvo k odňatému majetku automaticky, ale len vytvárajú podmienky na návrat majetku pôvodným vlastníkom, pričom sa od nich oprávnené očakáva, že splnia určité povinnosti v súvislosti s majetkovou rehabilitáciou. Zákonná úprava, v rámci ktorej sa stanovili tie, ktoré podmienky (obmedzujúce kritéria) reštitučných nárokov a nie iné, mala za úlohu zabezpečiť právnu istotu vo vlastníckych vzťahoch a tiež chrániť ekonomické záujmy štátu. Neobmedzená majetková rehabilitácia by bola technicky a ekonomicky nezvládnuteľná a eliminovala by dobrú vôľu štátu napraviť spáchané krivdy. Tomuto tvrdeniu svedčia tie ustanovenia zákonov, ktoré označujú pôvodných vlastníkov nie ako vlastníkov, ale iba ako oprávnené osoby a právo požadovať vrátenie majetku ako nárok.

V zmysle takéhoto výkladu možno potom uviesť, že navrhovateľka bola oprávnená žiadať vrátenie majetku, ktorého bola vlastníkom za predpokladu, že splní zákonom stanovené podmienky, t.j. medzi inými, že žiada o majetok, ktorý prešiel na štát v dôsledku skutočností vymenovaných v § 3 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z.. Keďže dôvody na navrátenie vlastníctva sú v citovanom zákone taxatívne vymedzené, pokiaľ sa vlastníctvo k pozemku podľa režimu uvedeného v § 3 zákona nenavracia, nemôže nastúpiť ani prípad tzv. náhradného riešenia, t. j. poskytnutie iných pozemkov alebo finančnej náhrady.

Odvolací súd z administratívneho spisu zistil, že nehnuteľnosti vo vlastníctve O. A. (v 1/5) a ďalších spoluvlastníkov v k.ú. Z. parcela č. 1147/1, roľa vo výmere 198 m², parcela č. 1148/1, roľa vo výmere 124 m², parcela č. 1149/1, roľa vo výmere 1074 m², parcela č. 1146, roľa vo výmere 633 m², parcela č. 1038/1, roľa vo výmere 126 m² a parcela č. 1139, roľa vo výmere 590 m² boli vyvlastnené rozhodnutím Mestského národného výboru, Odboru výstavby v Prievidzi zo 16. júla 1976, zn. Výst. 1968/76-570 pre Slovenský socialistický štát v správe Barvy a laky, n.p. Praha, Českomoravská 29, pre výstavbu „Predajného skladu“ v meste Prievidza podľa geometrického plánu vyhotoveného 19. mája 1974 pod č. 761-0964-5 podľa zákona č. 87/1958 Zb. o stavebnom poriadku, vyhlášky č. 144/1959 Ú.v., ktorou sa vykonáva zákon o stavebnom poriadku a vyhlášky č. 47/1969 Zb. o cenách stavieb v osobnom vlastníctve a o náhradách pri vyvlastnení nehnuteľností.

Ďalej odvolací súd z administratívneho spisu zistil, že nehnuteľnosti vo vlastníctve O. A. (v 1/5) a ďalších spoluvlastníkov v k. ú. Z. parcela č. 1138/1, roľa, vo výmere 528 m², parcela č. 1147/1, roľa vo výmere 546 m², parcela č. 1148/1, roľa vo výmere 1138 m² boli vyvlastnené rozhodnutím Mestského národného výboru, Odboru výstavby v Prievidzi z 22. augusta 1974, zn. Výst. 2751/74-859 pre Československý socialistický štát v správe MsNV - odboru KHSDaO v Prievidzi pre výstavbu Okresnej inšpekčnej požiarnej ochrany v Prievidzi podľa geometrického plánu vyhotoveného Strediskom geodézie v Prievidzi pod č. 761-0543-2 z 30. novembra 1972 podľa zákona č. 87/1958 Zb. o stavebnom poriadku, vyhlášky č. 144/1959 Ú.v., ktorou sa vykonáva zákon o stavebnom poriadku a vyhlášky č. 47/1969 Zb. o cenách stavieb v osobnom vlastníctve a o náhradách pri vyvlastnení nehnuteľností.

Podaním doručeným Obvodnému pozemkovému úradu v Prievidzi 14. mája 2004 požiadala navrhovateľka (dcéra zosnulého O. A.) o vrátenie vyššie uvedených nehnuteľností v k. ú. Z.. Z obsahu rozhodnutia odporcu odvolací súd zistil, že odporca posudzoval reštitučné nároky najmä podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. l/ (vyvlastnenie za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená) a písm. m/ (vyvlastnenie bez vyplatenia náhrady) zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom.

Odvolací súd po preštudovaní administratívneho spisu konštatuje, že odporca správne vyhodnotil reštitučný nárok vo vzťahu k ustanoveniu § 3 ods. 1 písm. l/ zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, nakoľko nešlo o prípad, kedy dané vyvlastnené nehnuteľnosti nikdy neslúžili na účel, pre ktorý boli vyvlastnené.

V vzťahu k nehnuteľnostiam vyvlastnených rozhodnutím Mestského národného výboru, Odboru výstavby v Prievidzi z 22. augusta 1974, zn. Výst. 2751/74-859 odporca uviedol, že je všeobecne známou skutočnosťou, že budovy, ktoré sú na vyvlastnených parcelách postavené, v minulosti skutočne slúžili ako sklad materiálu v správe Farby Laky, n.p. Praha. V vzťahu k nehnuteľnostiam vyvlastnených rozhodnutím Mestského národného výboru, Odboru výstavby v Prievidzi z 22. augusta 1974, zn. Výst. 2751/74-859 odporca uviedol, že vyvlastnená plocha dodnes slúži účelu alebo obdobnému účelu, pre ktorý bola vyvlastnená. Tieto skutočnosti navrhovateľka v konaní nespochybňovala.

Sporným bolo posúdenie reštitučného nároku vo vzťahu k ustanoveniu § 3 ods. 1 písm. m/ zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, t.j. či bola vyplatená náhrada, a tým by nebol naplnený ani tento dôvod na priznanie nárokov oprávneným osobám.

Podľa názoru odvolacieho súdu z predložených listinných dôkazov doposiaľ spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti nevyplýva, že finančná náhrada za vyvlastnené pozemky bola pôvodným spoluvlastníkom skutočne vyplatená. Skúmanie vyplatenia náhrady posudzoval odporca vo vzťahu k obom vyvlastňovacím rozhodnutiam a dospel k záveru o vyplatení náhrady bez toho, aby mal doklad, potvrdenie alebo akúkoľvek listinu preukazujúcu vyplatenie tejto náhrady právnym predchodcom oprávnených osôb.

Odporca skonštatoval, že investor, spoločnosť Farby a laky, n.p. Praha počítal s náhradou, ktorú musí vyplatiť vlastníkom, a keď navrhovateľka nepredložila ani nepriamy dôkaz o tom, že náhrada nebola vyplatená, odporca vyhodnotil vec tak, že nie sú splnené podmienky pre priznanie reštitučných nárokov, a preto nárok navrhovateľke nepriznal. Na základe týchto úvah nie je možné považovať postup odporcu za zákonný, ani s odkazom na nedôslednosť navrhovateľky v reštitučnom konaní. Navyše odporca sám priznal, že skutočne sa mu nepodarilo zabezpečiť jasný dôkaz o tom, že by náhrada vlastníkom za vyvlastnené nehnuteľnosti bola vyplatená. Krajský súd sa s uvedenými tvrdeniami odporcu stotožnil s poukazom na zásadu právnej istoty, keď v ďalšom konaní, v ktorom prejednával obdobnú vec, rozhodol zhodne a z tohto dôvodu sa neodchýlil už od skôr prijatého právneho názoru.

Na konanie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. správneho poriadku (§ 5 ods. 3 zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom).

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie (§ 32 Správneho poriadku).

Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľke nemôže byť na ťarchu, keď nepreukázala nevyplatenie náhrady, nakoľko práve naopak, bolo povinnosťou odporcu zistiť presne a úplne skutočný stav veci, dostatočným spôsobom preukázať vyplatenie, resp. nevyplatenie náhrady. Súd je zároveň tiež povinný k reštitučným nárokom vždy pristupovať zvlášť citlivo, aby v súdnom konaní nedošlo k ďalšej krivde. Obdobný právny názor zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí sp.zn. 1Sžo 292/2008 z 21. júla 2009 a sp.zn. 3Sžo 213/2010 zo 7. júla 2011.

Správny orgán v danej veci nepostupoval v intenciách § 32 Správneho poriadku, pre svoje rozhodnutie si nežadovávajúci dostatok skutkových podkladov, resp. to z predloženého administratívneho spisu nevyplýva, vo veci nezistil skutočný stav, a preto rozhodol v danej veci predčasne. Vzhľadom na uvedené boli splnené zákonné podmienky pre zrušenie rozhodnutia odporcu krajským súdom a vrátenie veci mu na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 250j ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku.

Vo vzťahu k druhému výroku rozhodnutia odporcu odvolací súd uvádza, že sa plne stotožňuje dôvodmi rozhodnutia uvedenými v rozhodnutí odporcu ako aj rozhodnutí krajského súdu, a teda, že v rozhodujúcom období (od 25. februára 1948 do 1. januára 1990) U. A. už nebol vlastníkom uvedených nehnuteľností, preto navrhovateľke nemohlo vzniknúť právo na vrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným v PKV č. 558 a č. 1065 v k.ú. Z., ktoré boli vyvlastnené.

Odvolací súd z uvedených dôvodov rozhodnutie krajského súdu zmenil podľa § 250ja ods. 3 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, § 250l ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 492ods. 2 Správneho súdneho poriadku tak, že rozhodnutie odporcu z 19. septembra 2013, č. OPU-458-2013/3400/1002-C zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie, v ktorom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250r Občianskeho súdneho poriadku).

V ďalšom konaní bude povinnosťou odporcu na základe doplneného dokazovania ustáliť zistený skutkový stav a podľa výsledkov dokazovania rozhodnúť, či bola, resp. nebola, skutočne vyplatená náhrada za vyvlastnené pozemky a v nadväznosti na toto zistenie rozhodnúť v súlade so zákonom č. 503/2003 Z. z. a Správnym poriadkom, rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu.

V.

Trovy prvostupňového a odvolacieho konania

O trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 250l ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, s § 224 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku. Navrhovateľka mala v konaní úspech, nárok na náhradu trov konania si neuplatnila (§ 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), preto jej odvolací súd nepriznal náhradu trov prvostupňového ani odvolacieho konania. Odporca v konaní úspech nemal, nevzniklo mu právo na náhradu trov konania, navyše keď správne orgánu zo zákona náhrada trov konania v správnom súdnictve neprináleží.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.